

Kammarrätten i Stockholm

Förvaltningsrätten i Uppsala
Box 1853
751 48 Uppsala

VIA E-POST: forvaltningsratteni uppsala@dom.se

CC: kammarrattenistockholm@dom.se

**Överklagande av Förvaltningsrätten i Uppsalas beslut daterat den 2015-12-29 i mål
nr 6761-15 samt ansökan om prövningstillstånd**

Yrkanden

Jägareförbundet Västmanland ("föreningen") överklagar härmed rubricerade beslut och yrkar att beslutet om inhibition av länsstyrelsens och Naturvårdsverket beslut omedelbart undanröjs och talan avslås. Föreningen ansöker samtidigt om prövningstillstånd.

Föreningen får härmed anföra följande skäl för prövningstillstånd samt grunder för talan.

Prövningstillstånd

Föreningen anser att det finns anledning att betvivla riktigheten i det slut som förvaltningsrätten har kommit till och det går inte att bedöma riktigheten av detsamma utan att prövningstillstånd meddelas. I vart fall föreligger det synnerliga skäl att pröva överklagandet eftersom något prejudikat inte finns på området.

Grunder m.m.

Talerätt

Kammarrätten i Stockholm har genom dom den 7 februari 2012 i mål nr 4390-12 samt 4396-12 tillerkänt Svenska Naturskyddsföreningen talerätt. Som framgår av denna dom ska talerätten förutom 22 § förvaltningslagen även bedömas mot utgångspunkt från Sveriges åtaganden enligt den s.k. Århuskonventionen.

När det gäller talerätten framgår följande av Århuskonventionen:

Art 2.5 ... "berörd allmänhet: den allmänhet som berörs eller kan beröras av eller som har intresse av ett beslut på miljöområdet; i denna konvention skall icke-statliga organisationer som främjar miljöskydd och som uppfyller de krav som uppställs i nationell rätt anses ha ett sådant intresse." ...

Art 9.2 Varje part skall inom ramen för sin nationella lagstiftning se till att den berörda allmänhet

a) som har ett tillräckligt intresse

eller,

b) som hävdar att en rättighet kränks, när detta utgör en förutsättning enligt en parts förvaltningsprocessrättsliga lagstiftning,

har rätt att få den materiella och formella giltigheten av ett beslut, en handling eller en underlåtenhet som omfattas av artikel 6 eller, om detta föreskrivs i nationell rätt och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, andra tillämpliga bestämmelser i denna konvention prövad av domstol eller något annat oberoende och opartiskt organ som inrättats genom lag.

Vad som utgör tillräckligt intresse och kränkning av en rättighet skall avgöras i enlighet med nationell rätt och i överensstämmelse med målet att ge den berörda allmänheten en omfattande tillgång till rättslig prövning inom ramen för denna konvention. Icke-statliga

organisationer som uppfyller de krav som avses i artikel 2.5 skall för detta ändamål anses ha ett sådant tillräckligt intresse som avses i a. Sådana organisationer skall även anses ha rättigheter som kan kränkas i den mening som avses i b.

Art. 9.3. Varje part skall dessutom, utan att det påverkar tillämpningen av de prövningsförfaranden som avses i punkterna 1 och 2, se till att den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt har rätt att få handlingar och underlåtenheter av personer och myndigheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövade av domstol eller i administrativ ordning.

Kammarrätten konstaterar i sin dom att ideella föreningar som uppfyller kraven för att ha talerätt i miljöfrågor enligt miljöbalken därför ska tillerkännas talerätt. Av 16 kap. 13 § miljöbalken framgår att en ideell förening som har till syfte att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstdrivande, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år och har minst 100 medlemmar, har talerätt.

Föreningen uppfyller dessa krav genom att föreningen bildades 1901 har 3452 medlemmar, är ideell och syftar till att tillvarata naturskydds- och miljöintressen. Föreningens stadgar bifogas. Enligt 4 § jaktlagen är jakt en del av viltvården som ytterst syftar till att bevara de viltarter som tillhör landets viltbestånd och de fågelarter som förekommer naturligt i landet. Föreningen arbetar också bl.a. för "arrika och livskraftiga viltstammar", vilket måste anses utgöra ett naturskydds- eller miljöintresse. Våra viltstammar är i högsta grad en del av vårt ekosystem som utgör vår miljö och natur. Regleringen av viltstammarna med jakt utgör därför en miljöfråga i detta avseende. Föreningen arbetar också för "ökad förståelse för människans ansvar för naturen" samt "viltets behov av variationsrika och produktiva miljöer". Detta är i högsta grad olika miljöfrågor. Föreningen uppfyller således de krav miljöbalken uppställer för talerätt i miljöfrågor. Århuskonventionen använder termen "berörd allmänhet" som har ett "tillräckligt intresse" för de parter som ska erhålla talerätt. Föreningen är i högsta grad berörd av beslut i jaktliga frågor inom vårt verksamhetsområde. Föreningen anser därför att det är uppenbart att vi har talerätt i beslut rörande jakt enligt jaktlagstiftningen.

Föreningens huvudorganisation Svenska Jägareförbundet samt olika länsföreningar inom Svenska Jägareförbundet har också behandlats som parter av Högsta Förvaltningsdomstolen i mål nr 312-15 (beslut 18 december 2015) samt Naturvårdsverket i olika beslut samma dag rörande licensjakt på varg i Gävleborg samt Västmanland.

Sakfrågan

Föreningen anser att Naturvårdsverket i sitt beslut den 18 december 2015 har gjort korrekta bedömningar när det gäller lagligheten och lämpligheten av länsstyrelsernas beslut. Föreningen får dock tillägga följande.

Naturvårdsverkets beslut stöds även av EU-domstolens avgörande rörande den finska vargjakten där EU-domstolen (C-342/05), trots att vargen i Finland då inte ansågs ha gynnsam bevarandestatus, ansåg att jakt kunde bedrivas så länge utvecklingen mot gynnsam bevarandestatus inte försvårades. I klartext ansåg EU-domstolen att jakten var laglig så länge stammen ökade trots jakten. Trots de licensjakter efter varg som faktiskt genomförts i Sverige 2010-2011 (samt alla skyddsjakter) så påstår ingen, inte ens SNF m.fl., att vargstammen inte ökat i Sverige trots de jakter som genomförts.

Uttaget i Finland jakten 2004 var cirka 10% av stammen. Stammen bestod vid tillfället av 130 individer och uttaget var 12 vargar. Detta ansåg alltså EU-domstolen uppfyllde kraven i Art- och habitatdirektivet. Den av länsstyrelserna beslutade licensjakten efter varg uppgår tillsammans till 46 individer av en population om 445 vargar, vilket också motsvarar ca 10% av stammen. Numera har vi dessutom i Sverige gynnsam bevarandestatus på varg i enlighet med det regelverk som finns för att fastställa detta kriterium, efter riksdagsbeslutet om prop 2012/13:191 (En hållbar rovdjurspolitik). Utrymmet för att bedriva jakt efter varg är därför ännu större i Sverige idag än vad den då var i Finland. Sveriges vargpopulation är i princip tre gånger så stor som den dåvarande finska vargpopulationen. Föreningen noterar också att EU-kommissionen valt att inte agera mot den vargjakt som i år beslutats i Finland efter 46 vargar av en population om 220-245 vargar, motsvarande ett uttag om ca 20%. Det är således uppenbart att den jakt som avses bedrivas i Sverige därmed uppfyller kraven på begränsad mängd och i begränsad omfattning.

SNF m.fl. gör gällande att det råder osäkerhet om antalet vargar i Sverige och antyder t.o.m. att det skulle finnas färre än de 300 som Naturvårdsverket satt som krav för gynnsam bevarandestatus. Föreningen vill därför med skärpa framhålla att SNF m.fl. medvetet förvanskar verklighetsbilden. I år vill man göra gällande att det inte går att fatta beslut på inventeringsdata som bygger på inventeringar 2014/2015 utan menar att det krävs data från innevarande säsong. Förra året hävdade man det omvända, då vissa län redan hade hunnit kvalitetssäkra nya föryngringar tidigt på säsongen. Då menade SNF m.fl. att man enbart kunde använda data från föregående säsong. Med ett sådant agerande har SNF m.fl. förlorat all trovärdighet. Det är vidare missvisande och felaktigt att hänvisa till regeringens rapport om att det skulle ha fötts endast 50 valpar våren 2015. SNF m.fl. försöker medvetet förvirra det svenska rättssystemet med en uppgift som de vet är en felskrivning. SLU har beräknat att det föddes drygt 200 valpar i våras. Dagens officiella beräkning av antalet vargar innevarande vinter är 445 vargar. Den siffran är framtagen av landets ledande vargforskare på SLU och finns redovisad i länsstyrelsernas beslut. Siffran 415 vargar som omnämns är helt irrelevant eftersom det avser bruttosiffran vintern 2014/2015 före jakten 2015.

SNF m.fl. hävdar vidare att 2015 års jakt inte haft någon betydelse då nya vargar fanns i reviren redan ett halvår efter jakten. Föreningen vill påpeka att SNF m.fl. egen utsaga visar att jakten har haft avsedd effekt. I hälften av reviren har ju vargar inte konstaterats. I de revir där vargar konstaterats har DNA-prover visat att det rör sig om vargar från angränsande revir som utökat sitt område. Eftersom jaktens syfte var att minska "koncentrationerna av varg" har målet även nåtts i dessa revir. Ett mindre antal vargar finns nu på en större yta. Det bör vidare noteras att skador på tamdjur låg till grund för val av jaktrevir 2015. I t.ex. Värmland var antalet skador på tamdjur av varg det högsta någonsin under 2015. I år, efter licensjakten 2015, har skadorna minskat dramatiskt. Detta har SNF m.fl. också noterat, men utan att göra någon koppling till att de mest skadegörande vargarna faktiskt fälldes vid jakten.

SNF m.fl. kritiserar vidare de 7,7-8,3 som har redovisats för Lettland i Naturvårdsverkets vägledning. De menar att rovdjursförvaltningen i EU har "utvecklats" sedan 2002 och att ett så stort uttag numera skulle vara "olämpligt" enligt EU-kommissionen. Bifogat finns därför skrivelse från Svenska Jägarförbundet till Naturvårdsverket med exempel på jaktligt uttag i några medlemsländer i förhållande till den storlek på stammarna som länderna angett i artikel 17 rapporteringen 2013 till EU-kommissionen. Redovisningen visar med all önskvärd tydlighet att det inte finns någon fastställd högstnivå för jaktligt uttag utan som EU-domstolen slår fast i den finska vargdomen är det endast påverkan på bevarandestatusen som avgör möjligt uttag. Det jaktliga uttaget i dessa länder ligger långt över den nivå som nu diskuteras för den svenska vargjakten.

SNF m.fl. har tyvärr även gått vilse i fråga om den socio-ekonomiska skadan genom vargarnas påverkan på älgstammen. De tycks inte förstå att det är avkastningen från älgstammen som påverkar möjligheten till jakt, inte älgstammens storlek i sig. I delar av länen är predationen från varg så stor att jakt på älg i princip inte går att bedriva.

Inhibition

När det gäller frågan om inhibition har SNF m.fl. i inläga till Naturvårdsverket den 14 december 2015 i de mål som överklagats vidare samt i själva överklagandeskrifterna uppgett att en verkställighet av länsstyrelsernas beslut inte skulle gå att återbringa. Detta är helt fel. Vad frågan gäller är förvaltning av en population och inte enskilda individer. Detta medges av SNF m.fl. själva i nämnda inläga från den 14 december 2015. SNF m.fl. anger på sid. 18 att "skyddsobjektet" är "vargpopulationen". Det är således inte individerna i populationen som är skyddsobjektet. Naturligtvis kommer de individuella vargar som fälls inte att kunna återupplivas men det är inte det som är relevant. De aktuella besluten är begränsade till jakt på ett så pass lågt antal individer att det klart understiger den årliga tillväxten i populationen, vilket framgår av Naturvårdsverkets beslut samt den forskarrapport som ligger till grund för beslutet. Om

samtliga vargar som omfattas av besluten skulle fällas så skulle redan efter våren fler vargar finnas efter att alla valpar fötts. Det är så det fungerar i en population – det föds nya individer varje år. Besluten är således inte alls irreversibla och någon lägre grad av sannolikhet för att inhibition ska beslutas föreligger inte.

Vad som däremot måste beaktas är de skador som uppstår på grund av ett eventuellt beslut att med kort varsel ställa in planerade jakter. Ett sådant beslut kommer att få allvarliga och oåterkalleliga konsekvenser. Förutom länsstyrelserna och deras personal har ett stort antal människor förberett sig för att inleda jakten den 2 januari 2016 bl.a. genom att planera sitt arbete, resa, boka stugor och ta ledigt. De socio-ekonomiska skadorna av inställd jakt är vidare svårberäknade men betydande. Vilka skador utebliven jakt skulle ge i övrigt är oöverblickbar.

Följande bör dock i sammanhanget särskilt noteras i de forskarrapporter som lämnats till Naturvårdsverket i fråga om vetenskaplig nivå för gynnsam bevarandestatus påpekar båda forskargrupperna att jakt på varg och rimliga målnivåer för stammens storlek är helt nödvändigt för att inte riskera en illegal jakt. Den amerikanska forskargruppen under Scott Mills skriver *"However, we also acknowledge the stark reality that social tolerance – and its feedback effects on wolf survival and persistence -- will be promoted by good faith in setting biological criteria. We have certainly seen that reality in play in our experience with wolves in the western U.S., where moderate stakeholders became vehemently anti-wolf when they perceived the thresholds were being set for a political agenda instead of based on sound science. Of course, some of this is perception only (Räikkönen et al. 2013). Nevertheless, we believe that our moderate criteria for population sizes and connectivity, coupled with our advocacy for controlled hunting as part of FRP management, are both biologically defensible and less likely to initiate massive increases in mortality due to poaching that could very quickly and drastically undercut population persistence."*

En mycket strikt tolkning av ett otidsenligt och statiskt EU direktiv i en föränderlig miljö och ett samhälle som inte klarar att verkställa demokratiskt fattade beslut kommer tveklöst att leda till omfattande illegal jakt på det sätt som forskarna varnar för. Att återigen stoppa licensjakten kommer att få förödande konsekvenser för förtroende för förvaltningen och kan snabbt leda till att samhällets mål för vargstammen äventyras.

Verkställighetsförordnandena är slutligen motiverade eftersom jakt annars aldrig kan verkställas innan ändamålet med besluten förfallit (jakttiden har då hunnit löpa ut) om det som nu ska prövas i sak i fyra instanser. Domstolsprocesser i flera instanser tar flera år medan beslut om jakt måste ske årligen eftersom viltet föryngrar sig årligen och måste kunna förvaltas med jakt i årliga cykler.

Kompletterande uppgifter

Kompletterande uppgifter kan komma att insändas i efterhan.

Västerås den 2015-12-29

Jägareförbundet Västmanland

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Emil Stolpe-Nordin', is written over a horizontal line.

Emil Stolpe-Nordin

Ordförande

Jägareförbundet Västmanland

Brunnby Gård 725 97, Västerås

emilstolpenordin@gmail.com

072-571 96 42

Orgnr: 878000-3227

Bilagor:

Stadgar

Skrivelse från Svenska Jägareförbundet till Naturvårdsverket